



# Waar staan we nu?

Zeeland en de 3 (4) decentralisaties

Cees Liefing,  
wethouder Terneuzen



## Jeugd

### lokaal

- jeugdgezondheidszorg (Wpg) incl toeleiding naar zorg
- preventief jeugdbeleid (Wmo)
- toegang tot geïndiceerde jeugdzorg
- ambulante jeugdzorg
- open en semiresidentiële jeugdzorg
- crisishulp
- begeleiding, persoonlijke verzorging/kortdurend verblijf (AWBZ/Wmo)
- zorg verstandelijk beperkten tot 18 jaar (muv levenslange verblijfszorg)

### (boven)regionaal/landelijk

- kindertelefoon
- pleegzorg
- AMHK (advies- en meldpunt Kindermishandeling)
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
- GGZ voor jeugdigen (incl. gesloten JGGZ)
- gesloten jeugdzorg

**Regionaal arrangement waarborgt continuïteit bestaande zorg in 2015**



## Passend onderwijs

### Zorgplicht onderwijs 08-2014

- ondersteuningsplannen
- Samenwerkingsverbanden (BO/VO/gereformeerd)
- Afspraken voor 4 jaar met gemeenten (OOGO)
- Raakt aan: RBL, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting, dagbesteding/toeleiding naar werk



## Wmo

### Op participatie gerichte zorg en ondersteuning

- Dagbesteding (2015)
- Extramurale begeleiding, kort verblijf / vervoer
- Persoonlijke verzorging extramuraal > naar **zorgverzekeraar**
- Hulp bij het Huishouden
- Hulpmiddelen Wmo
- Sociale wijkteams
- Woonbegeleiding GGZ (via Centrumgemeente)
- Beschermd wonen GGZ (via Centrumgemeente)
- Cliëntondersteuning (MEE)
- Specifiek cliëntgroepen



## Participatiewet

Zoveel mogelijk mensen doen volwaardig mee in de samenleving, liefst via een reguliere baan (maar kan ook anders).

- vangnet inkomenssteun en participatie
- maatwerk bij compenseren beperkingen of directe inkomenssteun met bijstand
- Werkbedrijven:
  - schakel tussen werkgever en mensen met een arbeidsbeperking die aan de slag willen
  - afspraken tussen gemeenten, sociale partners en UWV
- **Wajong** voor zij die echt nooit zullen werken (2015)
- **WSW** vanaf 2015 geen instroom
- **Beschut werken**: in dienst van werkbedrijf = bij de gemeenten of evt. werkgevers + loon-kostensubsidie (= bijleggen verschil tussen minimumloon en aan arbeid gerelateerd loon)



## Stelselwijziging

- Preventie en eigen verantwoordelijkheid als uitgangspunt
- ontmedicaliseren, ontzorgen en normaliseren
- Eerder de juiste hulp op maat (van aanbodgericht naar vraaggericht)
- Integrale hulp: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur (ontschotting in €: meer mogelijk)
- Ruimte voor professionals
- Kwaliteit van zorg en ondersteuning
- Zorg dichtbij, wijkgericht



## Jeugd

### lokaal

- jeugdgezondheidszorg (Wpg) incl toeleiding naar zorg
- preventief jeugdbeleid (Wmo)
- toegang tot geïndiceerde jeugdzorg
- ambulante jeugdzorg
- open en semiresidentiële jeugdzorg
- crisishulp
- begeleiding, persoonlijke verzorging/kortdurend verblijf (AWBZ/Wmo)
- zorg verstandelijk beperkten tot 18 jaar (muv levenslange verblijfszorg)

### (boven)regionaal/landelijk

- kindertelefoon
- pleegzorg
- AMHK (advies- en meldpunt Kindermishandeling)
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
- GGZ voor jeugdigen (incl. gesloten JGGZ)
- gesloten jeugdzorg

**Regionaal arrangement waarborgt continuïteit bestaande zorg voor meerdere jaren vanaf 2015**

## Passend onderwijs

### Zorgplicht onderwijs 08-2014

- ondersteuningsplannen
- Samenwerkingsverbanden (BO/VO/gereformeed)
- Afspraken voor 4 jaar met gemeenten (OOGO)
- Raakt aan: RBL, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting, dagbesteding/toeleiding naar werk

## Wmo

### Op participatie gerichte zorg en ondersteuning

- Dagbesteding (2015)
- Extramurale begeleiding, kort verblijf / vervoer
- Persoonlijke verzorging extramuraal > naar **zorgverzekeraar**
- Hulp bij 't Huishouden
- Hulpmiddelen Wmo
- Sociale wijkteams
- Woonbegeleiding GGZ (via Centrumgemeente)
- Beschermd wonen GGZ (via Centrumgemeente)
- Cliëntondersteuning (MEE)
- Specifiek cliëntgroepen

## Participatiewet

### Zoveel mogelijk mensen doen volwaardig mee in de samenleving, liefst via een reguliere baan (maar kan ook anders).

- vangnet inkomenssteun en participatie
- maatwerk bij compenseren beperkingen of directe inkomenssteun met bijstand
- Werkbedrijven:
  - schakel tussen werkgever en mensen met een arbeidsbeperking die aan de slag willen
  - afspraken tussen gemeenten, sociale partners en UWV
- **Wajong** voor zij die echt nooit zullen werken (2015)
- **WSW** vanaf 2015 geen instroom
- **Beschut werken**: in dienst van werkbedrijf = bij de gemeenten of evt. werkgevers + loonkosten subsidie (= bijleggen verschil tussen minimumloon en aan arbeid gerelateerd loon)

## Zorgaanbieders > Inkoop van zorg en participatie:

'Ongedwongen' Jeugdzorg / jeugd GGZ / pleegzorg / huishoudelijke zorg / begeleiding / persoonlijke verzorging / hulpmiddelen

## Ziektekostenverzekeraar

### Regie over curatieve zorg / samenwerken met gemeenten / kwaliteit van zorg

- 200 mln voor wijkverpleging: samenhang tussen zorg, preventie, welzijn en wonen
- Aanspraak op thuisverpleging (=extramurale verpleging 1° lijn)
- Langdurige behandeling GGZ 18+ (begeleid wonen GGZ naar gemeenten)
- Persoonlijke verzorging

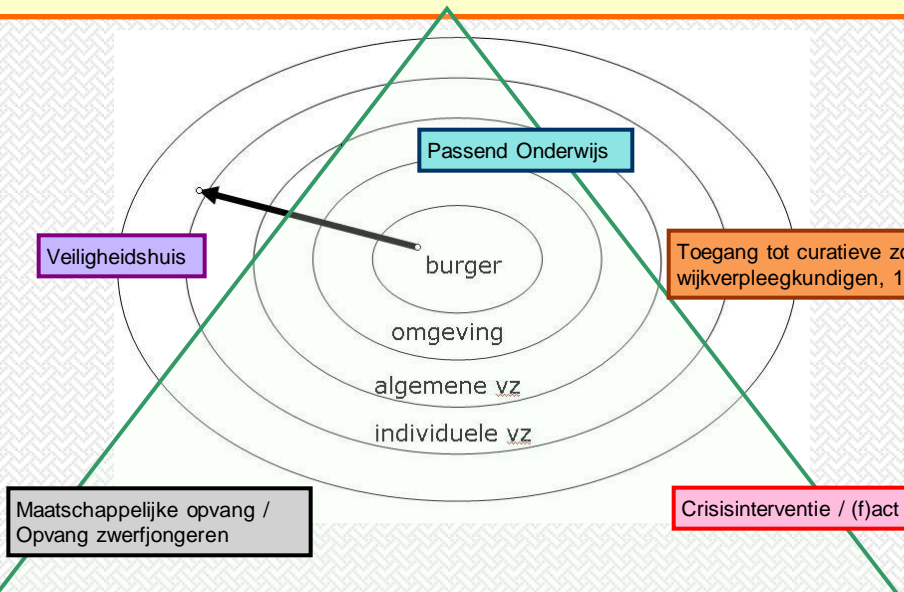
## Zorgaanbieders

### Meer mens- en buurtgericht:

- zorg dichtbij
- Vraaggestuurd
- Vervanging van specialistische zorg door goedkopere, generalistische zorg

## Crisisinterventie

- casemanagement bij huiselijk geweld / huisverbod
- regionaal interventieteam
- aansluiten bij FACteams GGZ?



Toegang tot curatieve zorg: de huisarts en wijkverpleegkundigen, 1e lijn

Crisisinterventie / (f)act

## Stelselwijziging

- Preventie en eigenverantwoordelijkheid als uitgangspunt
- ontmedicaliseren, ontzorgen en normaliseren
- Eerder de juiste hulp op maat
- Integrale hulp: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur (ontschotting in €: meer mogelijk)
- Ruimte voor professionals
- Kwaliteit van zorg en ondersteuning
- Zorg dichtbij, wijkgericht

- Kanteling
- Welzijn Nieuwe Stijl

Herstructurering Sociaal Domein

Laagdrempelige toegang tot zorg en ondersteuning

## Toegang tot zorg voor de jeugd

- Collectief/vraaggestuurd**
- Vraag en antwoord opvoeden/opgroeien
  - Opvoedcursussen (-9 tot 18 jaar)

## Toegang tot zorg voor de jeugd

- Individueel/gezinsstelsel**
- Jeugdgezondheidszorg / vroegsignalering
  - Cliëntondersteuning (MEE)
  - Kortdurende begeleiding (maatschappelijk werk)
  - Toeleiding naar zorg (pilot Kansrijk Beslissen (Nji), inzet expertise gedragsdeskundige en jeugdarts)
  - Gezinscoach

## Toegang tot Welzijn en zorg

- Collectief (vraaggestuurd)**
- Bevordering participatie en gezondheid (welzijns)voorzieningen voor jong en oud
  - (beweegaanbod doelgroepen, organiseren van ontmoetingen)
  - Opbouwwerk / ondersteuning burgerinitiatieven
  - Ondersteuning mantelzorgers en stimuleren vrijwilligerswerk
  - Bewegwijzering
  - Mensen aan het 'werk' (alternatieven dagbesteding)

## Toegang tot Welzijn en zorg

- Individueel/gezinsstelsel**
- Vraagverheldering / cliëntondersteuning
  - Kortdurende begeleiding (maatschappelijk werk)
  - Indicering huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en collectief vervoer
  - Bewegwijzering
  - Mensen aan het 'werk' (alternatieven dagbesteding)

## Toegang tot Participatie

- Individueel/gezinsstelsel**
- inkomensondersteuning
  - schuldhulpverlening,
  - re-integratie (kortdurende begeleiding)
  - toeleiding naar werk

## Gemeentelijke organisatie

Beleidsontwikkeling / opdrachtgeverschap en financiering / mandateren toeleiding naar voorzieningen / monitoring en bijsturen (do check do check) / naast de burger staan / realiseren vraagsturing tussen vraag en aanbod / ondersteuning burgerinitiatieven



# Waar werken we samen?

## Bestuurlijk:

- Taskforce Jeugd
- College van Zorg en Welzijn (portefeuillehoudersoverleg)
- Vereniging Zeeuwse Gemeenten
- Gemeenschappelijke regelingen Dethon, Betho enzv
- REA's,
- Werkkamer

## Ambtelijk:

- Provinciaal Transitie Team, Provinciaal Inkoop Overleg
- Ambtelijk vooroverleg CZW,

## Met zorgaanbieders:

- Netwerkoverleg, ketenoverleg, bestuursoverleg, overlegtafels inkoop etc.

## Met zorgverzekeraar:

- Goed Leven (Z-VI)
- ZoWel (coördinerende wijkverpleegkundigen) pilots en Goes en Terneuzen





## Gemeenschappelijk

- Provinciaal inkoopbureau “Jeugdhulp” vanmorgen bekrachtigd
- Zogeheten ‘splintertaken’ die nu uitgevoerd worden door het CZW-bureau
- AMHK
- Gezamenlijk beleid maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (centrumgemeente taken)
- enzv



## Voorbeeld wegvallen WTCG en CER Wat doen we in Zeeland:

- In onderhandeling met de zorgverzekeraar CZ
- Gemeente pluspakket (collectieve ziektekostenverzekering)
- Geringe financiële compensatie dus ook alleen ondersteuning van (financieel) kwetsbaren mogelijk



## Waar kan de burger terecht?

- Toegang anders organiseren.
- Simpel: een gezin, een plan, een regisseur
- Gemeenten zijn druk doende om dit vorm te geven:
- Porthos Walcheren, de CJG's, 'aan Z' 'Hulst voor Elkaar, Portos Sluis etc.
- **Voorbeeld 'aan Z'**: samenvoegen van – maatschappelijk werk, Welzijnswerk, Jeugd en Jongerenwerk en MEE
- Vooral inzet op de 0-de en 1ste lijn.
- **Extratie: 'aan Z' samenwerking met Belgische gemeenten.**
- Niet te vergeten: De vorming van wijkteams: Niet afwachten, erop af! Dichtbij de kwetsbare burger, snelle ondersteuning en naast de transitie ook de transformatie mogelijk maken.



## Wie moeten veranderen (transformeren)?

- Gemeenten - Andere rol gemeentelijke overheid
- (Zorg-)aanbieders - Samenwerking (gezamenlijke verantwoordelijkheid)
- Zorgverzekeraars -Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het budget (populatiegebonden budget?)
- Burger: eigen kracht centraal. (netwerk)
- Professionals zoals huisartsen, specialisten. (regie bij de burger)
  
- Gezamenlijk ontwikkelen van algemene voorzieningen (voorliggend op de maatwerkvoorzieningen)



## Eerst transitie dan transformatie

- Veranderend Sociaal domein vergt tijd.
  - Geleidelijke overgang, zachte landing
  - Ervaring opdoen, elkaar leren kennen
  - Juiste prikkels afgeven
- 
- Vooral zoeken naar verbindingen tussen de transitities





## Voorbeeld uit de praktijk:

- Terneuzen legt verbindingen tussen de participatiewet en de Wmo 2015 (ontwikkelen algemene voorziening)
- Samenvoeging van de 'algemene voorziening' met de dienstencheque-organisatie 'Service in de Regio'.
- Vult gat tussen de specialistische zorg en ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.
- Uitdaging om voor laaggeschoolden ook een banenaanbod te hebben
- HHT (Huishoudelijke Hulp Toelage) zal worden gebruikt voor het creëren van nieuwe banen.
- Doorontwikkeling van Alpha-hulp naar 'echte banen'.



## Gemeente als (mede) regisseur

- Verbinden van organisaties
- Koppeling zorg en welzijn
- De kanteling:
  - Vraag/mens centraal
  - Uitgaan van eigen kracht burger (en niet vanuit beperking)
  - Maatwerk voor de meest kwetsbaren (vangnet)



## Maar ook:

- Niet alleen de bal leggen bij de gemeentelijke overheid maar ook bij:
- Burgerinitiatieven (burgerkracht), rol bedrijfsleven (domotica en andere ondersteuningsvormen), zorgaanbieders, zorgverzekeraars (Goed Leven) etc.



Dank voor uw aandacht !